

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3371/2017. (XII. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.II.37.341/2016/8. sorszámú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. K. Kovács Dóra ügyvéd (1117 Budapest, Móricz Zsigmond körtér 15., földszint 4.) által képviselt indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény 27. §-a alapján 2017. július 20-án alkotmányjogi panasz indítványt terjesztett elő.
- [2] Kérte az Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Kfv.II.37. 341/2016/8. számú ítéletének alaptörvényellenességét, és semmisítse meg azt, mivel az ítélet sérti az Alaptörvény V. cikkét, a XIII. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését; a XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 26. cikk (1) bekezdését és a 28. cikket.
- [3] 2. A 2017. november 7-én módosított, a pertörténet rövid ismertetését tartalmazó indítvány lényeges tartalma szerint az alkotmányjogi panaszra okot adó ügyben az indítványozó, mint vevő 2011. március 3-án adásvételi szerződést kötött társasházi lakás és teremgarázs megszerzésére. A tulajdonjog fenntartással történt eladást a javára a tulajdoni lapon bejegyezték. Az önálló bírósági végrehajtó megkeresésére a földhivatal a társasház javára a lakóingatlanra és a teremgarázs beállóra az akkor még tulajdonosként bejegyzett eladóval szemben 2012. március 2. ranghelyen társasházi közös költség követelés jogcímén végrehajtási jogot, később árverés kitűzését jegyzett be. Az árverés eredményeként harmadik személy az ingatlanon árverési vétel jogcímén tulajdont szerzett, tulajdonjogát 2013. május 24-én bejegyezték. A teremgarázs beálló vonatkozásában a végrehajtási jogot 2013. március 21-én törölték. Időközben az indítványozó a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt tulajdonjog megállapítása iránt pert indított az eladóval szemben, a perindítás tényét 2012. március 19. ranghelyen bejegyezték. A bíróság ebben a perben az indítványozó tulajdonjogának bejegyzésére kötelezte a kerületi földhivatalt [PKKB 17.P.54845/2011/42. sorszámú ítélet, és Fővárosi Törvényszék 2014. április 9-én kelt 43 Pf.641.828/2013/4. sorszámú ítélet], mind a lakóingatlanra, mind a teremgarázsra. A földhivatal a lakóingatlan vonatkozásában a bírósági megkeresés alapján a bejegyzésre irányuló kérelmet az 50225/2/2015. számú határozatával elutasította arra hivatkozással, hogy az eladó az ingatlanon nem tulajdonos. A határozatot a Kormányhivatal a 2015. május 20-án kelt 30415/1/2015. számú határozatával helyben hagyta. Az indítványozó a határozat felülvizsgálatát kérte, a közigazgatási és munkaügyi bíróság a határozatot hatályon kívül helyezte és a kormányhivatal földhivatalát új eljárásra kötelezte. Előírta, hogy a megismételt eljárásban a hivatala a bírósági megkeresés alapján járjon el. A kormányhivatal felülvizsgálati kérelmére a Kúria a Kfv.II.37.341/2016/8. sorszámú ítéletével a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és a keresetet elutasította. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet (a továbbiakban: Inyvtv. vhr.) 29. § (1)–(2) bekezdését az elsőfokú bíróságtól eltérően értelmezve részletesen kifejtette, hogy a perfeljegyzés csak az azt követően bejegyzett jogok tekintetében jár együtt a per befejezésének eredményétől függő hatállyal történő jogszerzéssel. A lakóingatlan tekintetében a perindítás tényének feljegyzése előtt volt olyan végrehajtási jog bejegyezve, amelyre alapulóan árverési vételre került sor (ítélet 21. és 22. pontjai).
- [4] 3. A panasz részletes érvelést tartalmaz arról, hogy az indítványozó szerint a Kúria ítéletében foglalt jogértelmezés miért hibás, továbbá az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Inyvtv.) 64. §-ában foglalt perfeljegyzésnek mi a célja, valamint a konkrét esetben a harmadik személy jogszerzése miért a feljegyzett per befejezésétől függő hatályú, és mi a követendő eljárás az Inyvtv. 65. §-a alapján. Az indítvány kifejti, hogy a hatóságok figyelmen kívül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a további-

akban: Ptk.) 5:167. §-ának garanciális előírásait is. Az indítványozó szerint „a tárgybeli ingatlannal kapcsolatos tulajdoni per ténye feljegyzésének ideje alatt, az igény jogerős elbírálását megelőzően más tulajdonjogának bejegyzésével sérült Inytv.-ben biztosított rangsor elve, valamint az Alaptörvény XIII. Cikkének (1) bekezdésében előírt a tulajdonjog védelmét biztosító” joga. A panasz annak bemutatásakor, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, arra hivatkozik, hogy „a Kúria ítéletében helyt adott alperes felülvizsgálati kérelmének. Felperes felülvizsgálati ellenkérelmét és a keresetet nem vette figyelembe, az abban hivatkozott törvénysértéseket nem vizsgálta.” A panasz ezzel kapcsolatban – a panasznak az 1. e) pontjában – hét kérdéskörbe foglalva a Ptk., az Inytv. és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) számos rendelkezése sérelmét állítja [Ptk. 5:35. §, 5:37. §, 5:178. §, Inytv. 16. § e) és f) pontja, 60. § (2) bekezdés, 64. § (3) bekezdés, Pp. 339. § (1) bekezdés, Inytv. vhr. 29. § (1)–(2) bekezdés].

- [5] A panasz utal arra, hogy az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés b) pontja biztosítja a közigazgatási határozat törvényessége feletti bírósági ellenőrzést. Ezen alkotmányos alapelveket a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 109. § (1) bekezdése és a Pp. XX. fejezetében foglaltak juttatják a gyakorlatban érvényre azzal, hogy biztosítják, hogy az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a hatóság jogerős határozatának felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított harminc napon belül jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságtól a határozatot hozó hatóság elleni kereset indításával. A közigazgatási ügyekben eljáró bíróságok feladata továbbra is – az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés b) pontja szerint – a közigazgatási határozatok törvényességéről való döntés, illetve az Alaptörvény 25. cikk (4) bekezdése szerint más közigazgatási jogvitákban való eljárás a törvényeknek alárendelve [Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdés].
- [6] Az indítvány azzal is érvel, hogy „a tulajdonhoz való jogból (Alaptörvény XIII. cikk) következően a bírósági ítélettel megállapított tulajdonjogot köteles mindenki tiszteletben tartani, az abból folyó részjogosítványok gyakorlásának akadályozásától köteles mindenki tartózkodni. Ezért az ingatlan-nyilvántartási hatóság a perrel érintett ingatlan tulajdonjogát érintő per alatt a per megszüntetése időpontjáig a jogerős bírósági döntés (a Fővárosi Törvényszék a perfeljegyzés alapjául szolgáló jogerős ítéletét és felperes tulajdonjogának bejegyzésére történő kötelezést megküldte alperes elsőfokú hatóságának, a közokirat 2014. június 24. napján kézbesítésre került) bevárása nélkül, bírósági hatáskört gyakorolva, *quasi* prejudikálva, döntött az ingatlan jogi sorsáról, amelyre kizárólag a perbíróságnak van hatásköre.”
- [7] A panasz szerint „az Alaptörvény XXVIII. cikkében kimondott, a tisztességes eljáráshoz és elbíráláshoz való jogot egyértelműen sérti az indokolási kötelezettség elmulasztása. A Kúria az e) pontban felsorolt jogszabálysértések egyikére sem tér ki, pedig ezek mérlegelése ellenkező bírói döntést alapozott volna meg. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírósági eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. [...] a Kúria nem teljesítette indokolási kötelezettségét akkor, amikor az adott tényállásra nyilvánvalóan vonatkozó jogszabályi rendelkezések nem alkalmazása okairól nem adott számot határozatában.” A panasz értelmében az Alaptörvény 28. cikkére is tekintettel a bíróságoknak az a kötelezettsége adódik, hogy ha olyan jogszabályt értelmeznek, amely valamely alapjog gyakorlását korlátozza, akkor a jogszabály engedte értelmezési mozgástér keretein belül az érintett alapjog korlátozását kizárólag a szükséges és arányos mértékű beavatkozás szintjére szorítsák. „A Kúria tehát – amikor a sérelmezett közigazgatási határozat törvényessége felett gyakorolt bírósági rendelkezést hatályon kívül helyezte – megsértette indítványozónak az Alaptörvény XIII. és XXVIII. cikkében biztosított alapjogát.”
- [8] 4. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tulajdonhoz való jog a már megszerzett tulajdont, illetve kivételes esetekben a tulajdoni várományokat védi [3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]]. Az alkotmányjogi panaszra okot konkrét ügyben éppen az volt a kérdés, hogy ki szerzett az Alaptörvény által védett, bejegyezhető tulajdont a lakóingatlanon: az Inytv. és az Inytv.vhr. szabályainak értelmezésével és alkalmazásával, a 2011. március 3-án kelt adásvételi szerződés és az abból eredő jogvita tárgyában indult perben a 2012. március 19-i ranghelyen szereplő perfeljegyzés következtében az indítványozó, vagy a 2012. március 2-i ranghelyen bejegyzett végrehajtási jog és utána az árverés, mint eredeti szerzőmód alapján a harmadik sze-

mély. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria jogértelmezését vitatja, az Alaptörvény minden sérelmesnek vélt rendelkezése tekintetében kifejezetten a jogalkalmazó Kúria jogszabály-értelmezéséből vezette le a megjelölt alapjogsérelemeket.

- [9] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését – különösen, ha az értelmezés a Kúria határozatában jelenik meg – el kell ismernie [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]]. Kirívó jogértelmezési hibák megvalósulásának hiányában a jogszabályokat a bíróságok önállóan értelmezik, és az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki [3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján eljárva csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja, tartózkodik attól, hogy a jogszabályok értelmezésre és azok alkalmazására hivatott rendes bíróságok tevékenységét törvényességi-jogalkalmazási kérdésekben felülbírálja. „Az a tény, hogy az eljáró bíróságok az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően értelmezték az alkalmazott jogi normát, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem” [3060/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [41]].
- [10] A felülvizsgálati eljárás során – miként az a támadott ítéletben is szerepel – a Kúria azt a jogértelmezési kérdést döntötte el a konkrét tényállásra vonatkoztatva, hogy az Inyvtv. vhr. 29. § (2) bekezdésében – amelynek értelmében a perfeljegyzést követően az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett végrehajtási jogon alapuló árverés esetén az árverési vevő a per befejezésének eredményétől függő hatállyal szerzi meg az ingatlan tulajdonjogát – „a »perfeljegyzést követően bejegyzett« kitétel a végrehajtási jogra vonatkozik, nem pedig az árverésre”.
- [11] Az Alkotmánybíróság alapvetően tartózkodik jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezést érintő állásfoglalástól; az alkotmányjogi panaszban előadott érvek alapján kirívó jogértelmezési hiba vizsgálatának szükségességét sem találta megalapozottnak. Az Alkotmánybíróság számos döntésében kimondta, [a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]; 3063/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [47]]. Az a körülmény pedig, hogy a Kúria az indítványozó által irányadónak tartott értelmezéstől eltérően alkalmazott jogi normákat, önmagában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem tekinthető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek sem.
- [12] 5. Fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen ügyben a panaszban kifejtettek alapján nem merült fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, így az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ban foglaltaknak nem felelt meg. Az Alkotmánybíróság ezért az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján, az 56. § (3) bekezdésére figyelemmel, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontjára tekintettel az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasította.

Budapest, 2017. december 12.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1772/2017.

